

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENATUL**

EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă privind aplicarea unor măsuri pentru accelerarea implementării investițiilor publice în domeniul construcțiilor

Prezenta propunere legislativă are ca obiect instituirea unui mecanism tehnic și strict reglementat, destinat accelerării implementării investițiilor publice în domeniul construcțiilor, fără afectarea cerințelor fundamentale de calitate, siguranță și legalitate în exploatarea construcțiilor.

În actualul context, în care România se află în etapa decisivă a implementării investițiilor asumate prin Planul Național de Redresare și Reziliență, Statul Român nu își mai poate permite ca obiective de investiții realizate în proporție covârșitoare să rămână blocate din cauza unor rigidități procedurale care nu afectează siguranța și funcționalitatea acestora. Fiecare întârziere administrativă înseamnă amânarea modernizării serviciilor publice, iar fiecare blocaj de recepție poate transforma o investiție finalizată într-o oportunitate pierdută pentru comunități.

Cu ocazia ultimilor negocieri cu Comisia Europeană pe reformele și investițiile din cadrul PNRR, prezenta propunere de procedură a fost prezentată și discutată de multiple ori, Comisia Europeană considerând procedura prezentă ca fiind acceptabilă de implementat.

În ultimii ani, România a derulat un volum semnificativ de investiții publice finanțate din fonduri europene, din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), din bugetul de stat și din bugetele locale. Aceste investiții au un impact direct asupra modernizării infrastructurii publice, a serviciilor esențiale și a calității vieții cetățenilor.

În practică însă, implementarea acestor proiecte este frecvent afectată de blocaje apărute în etapa recepției la terminarea lucrărilor. Deși lucrările esențiale sunt finalizate, executate conform proiectului tehnic și permit utilizarea construcției conform destinației aprobate, recepția nu poate fi realizată din cauza unor lucrări auxiliare nefinalizate sau a întârzierilor în realizarea bransamentelor definitive la utilități.

Această situație generează efecte negative semnificative: întârzierea punerii în funcțiune a obiectivelor de investiții, imposibilitatea certificării stadiului fizic și valoric al lucrărilor, întârzieri în decontarea sumelor eligibile și, în unele cazuri, riscul pierderii finanțărilor nerambursabile din fonduri europene.

În forma actuală, legislația privind recepția construcțiilor consacră regula recepției unitare la finalizarea integrală a lucrărilor autorizate. Această regulă rămâne fundamentul sistemului de calitate în construcții, însă practica administrativă a demonstrat necesitatea unui mecanism excepțional, care să permită evitarea blocării investițiilor publice aproape finalizate, fără a afecta siguranța construcțiilor sau respectarea normelor tehnice.

În acest sens, propunerea legislativă introduce posibilitatea ca, în mod excepțional, comisia de recepție să poată admite recepția lucrărilor esențiale și să suspende exclusiv recepția lucrărilor auxiliare nefinalizate, strict delimitate din punct de vedere tehnic, fizic și valoric.

Este esențial de subliniat că acest mecanism nu afectează în niciun fel calitatea în construcții și nu permite recepționarea unor lucrări necorespunzătoare sau incomplete. Dimpotrivă, proiectul întărește exigențele de responsabilitate și control, întrucât recepția poate fi realizată numai după finalizarea integrală a lucrărilor esențiale, respectiv a acelor lucrări care asigură îndeplinirea cerințelor fundamentale de calitate prevăzute de Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții.

În mod expres, nicio lucrare care influențează rezistența și stabilitatea construcției, securitatea la incendiu, igiena, sănătatea, protecția mediului, siguranța în exploatare sau eficiența energetică nu poate fi încadrată în categoria lucrărilor auxiliare. Prin urmare, mecanismul propus nu permite sub nicio formă „recepționarea unor construcții neterminate”, ci exclusiv separarea unor lucrări secundare, fără impact asupra funcționalității și siguranței obiectivului de investiții.

Pentru a preveni orice utilizare abuzivă a acestui mecanism, legea instituie garanții cumulative. Încadrarea lucrărilor se realizează printr-o notă tehnică elaborată cu participarea beneficiarului, proiectantului general, proiectanților de specialitate, verficatorilor de proiecte atestați, executantului și dirigintelui de șantier, fiecare asumând răspunderea profesională corespunzătoare.

Totodată, valoarea lucrărilor auxiliare este limitată la maximum 5% din valoarea contractului, tocmai pentru a menține caracterul excepțional al procedurii și pentru a preveni orice posibilitate de utilizare a acesteia ca mecanism de finalizare formală a unor investiții insuficient executate. Acest prag asigură faptul că investiția este, în esență, finalizată, iar lucrările rămase au caracter strict marginal.

De asemenea, se instituie obligația finalizării lucrărilor auxiliare într-un termen de maximum 120 de zile de la data recepției lucrărilor esențiale, termen care are rolul de a preveni perpetuarea unor situații provizorii și de a garanta închiderea rapidă și completă a investiției. Prelungirea acestui termen este permisă exclusiv în situații obiectiv justificate, independente de voința beneficiarului sau executantului.

În mod suplimentar, proiectul reglementează situațiile frecvent întâlnite în practică privind întârzierea realizării bransamentelor definitive la rețeaua de energie electrică sau alte utilități. În aceste cazuri, recepția poate fi realizată în prezența unor soluții tehnice provizorii funcționale, cu condiția demonstrării demersurilor efectuate pentru realizarea racordării definitive și a respectării tuturor cerințelor de siguranță și securitate în exploatare.

Un element esențial al reglementării îl constituie faptul că aceasta nu permite sub nicio formă finalizarea fictivă a unor investiții neterminate și nu conduce la situații în care construcțiile rămân nefinalizate pe termen nedefinit. Dimpotrivă, legea instituie obligația clară de finalizare integrală a tuturor lucrărilor autorizate, inclusiv a celor auxiliare, precum și mecanisme de sancționare în cazul nerespectării termenelor stabilite.

În esență, prezenta inițiativă legislativă urmărește să asigure un echilibru între două imperative de interes public: pe de o parte, menținerea standardelor de calitate și siguranță în construcții, iar pe de altă parte, evitarea blocării nejustificate a investițiilor publice aproape finalizate și accelerarea absorbției fondurilor disponibile.

Soluțiile propuse nu reduc exigențele de calitate, nu afectează siguranța construcțiilor și nu diminuează responsabilitățile profesionale ale actorilor implicați în procesul de construire, ci introduc un instrument procedural necesar pentru eficientizarea implementării investițiilor publice.

Un element distinct al prezentei reglementări îl constituie adaptarea cadrului de recepție pentru investițiile de infrastructură feroviară de interes național, în considerarea complexității tehnice și a extinderii geografice a acestor proiecte.

În cazul lucrărilor de modernizare, reabilitare sau construire a infrastructurii feroviare, organizarea recepției exclusiv la finalizarea integrală a tuturor lucrărilor poate conduce la întârzieri semnificative în punerea în exploatare a unor tronsoane funcționale, deși acestea au fost executate și verificate pe faze de execuție, în conformitate cu standardele tehnice aplicabile.

Prin urmare, se instituie posibilitatea recepției pe faze de execuție corespunzătoare specialităților de lucrări sau pe sectoare/loturi de infrastructură, fără ca aceste recepții să echivaleze cu recepția la terminarea lucrărilor în sensul Legii nr. 10/1995 și fără a afecta obligația executantului de finalizare integrală a obiectivului de investiții.

Acest mecanism răspunde specificului tehnic al infrastructurii feroviare, unde interoperabilitatea, siguranța circulației și continuitatea exploatării impun verificări etapizate, dar nu justifică blocarea punerii în funcțiune a unor componente finalizate și conforme.

Structura comisiei de recepție este adaptată acestui regim special, incluzând reprezentanți ai investitorului, ai ordonatorului principal de credite, specialiști de domeniu și supervisorul lucrărilor, asigurând astfel un nivel adecvat de control tehnic și financiar în fiecare etapă de execuție.

Față de cele prezentate, apreciem că adoptarea prezentei propuneri legislative este necesară și oportună, contribuind la accelerarea implementării investițiilor publice, la creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene și la valorificarea eficientă a resurselor financiare disponibile României.

În temeiul art. 74 alin. (1) din Constituția României, republicată, supunem Parlamentului României spre dezbatere și adoptare prezenta propunere legislativă.

Prin adoptarea prezentei propuneri legislative se urmărește debirocratizarea și accelerarea procesului de recepție a investițiilor publice, evitarea blocajelor administrative și financiare, precum și creșterea eficienței utilizării fondurilor publice și europene.

În considerarea celor expuse, apreciem că prezenta propunere legislativă este necesară și oportună pentru îmbunătățirea cadrului de implementare a investițiilor publice în domeniul construcțiilor și pentru asigurarea unei absorbții mai rapide și mai eficiente a fondurilor alocate României.

Planul Național de Redresare și Reziliență reprezintă cea mai importantă oportunitate de modernizare a României din ultimele decenii. În fața acestui test de capacitate administrativă, Parlamentul are obligația de a asigura mecanismele care să sprijine valorificarea integrală a fondurilor europene și transformarea acestora în școli renovate, spitale funcționale, clădiri eficiente energetic și infrastructură publică modernă.

Inițiator:

Cseke Attila / Zoltán

Senاتور UDMR